

Næringskomiteen

Oslo 3.5.22

Endringer i lov om hundehold Prop. 85 L (2021-2022) – Innspill fra Norsk Kennel Klub

Innledning

NKK er alle hundeeiernes organisasjon, og en av Norges største frivillige organisasjoner. NKK består av 267 medlemsklubber og forbund med om lag 100 000 medlemskap, og arbeider blant annet for å sikre rettighetene til alle hunder og hundeiere i landet. Vi er opptatt av hundevelferd, hund i samfunnet, hvordan det er for befolkningen å ha hund i Norge og verdien hunden gir til samfunnet på mange ulike plan. NKK besitter omfattende hundefaglig kompetanse, og har tett kontakt med hundeeiere fra alle miljøer. Vi fremmer dermed vårt budskap på vegne av landets hundeeiere.

Norsk Kennel Klub (NKK) er glad for at endringer i lov om hundehold i stor grad fremstår som en forbedret utgave av dagens lov. Det er likevel noen punkter hvor vi mener det fortsatt er et stort og viktig behov for endring.

Hunden er viktig for folk og gjør en uvurderlig innsats for samfunnet, blant annet ved at den benyttes i mange ulike servicefunksjoner. For eksempel som politihund, redningshund, tollhund, førerhund, ettersøkshund, terapi- og besøkshund, servicehund, lesehund for barn og mye mer. I tillegg har hunden dokumentert effekt på både den fysiske og psykiske helsen til dem som eier den. Alle tjener på at hunden har en naturlig plass i vårt samfunn. Det er derfor et paradoks at hund og hundehold nærmest blir sett på som et irritasjonsmoment i enkelte sammenhenger.

Det er helt nødvendig at lovendringene som nå utarbeides faktisk fører frem til en lov som i større grad vektlegger hundeholdets positive sider, og hvor de klare fordelene ved hundehold fremheves tydeligere enn det som er tilfellet i dag. Med om lag 560 000 hunder i Norge, og hele 1,2 millioner mennesker som lever med hund, er dette enormt viktig.

Besøksadresse:
Nordåsveien 5
1251 Oslo

Postadresse:
Postboks 52 Holmlia
1201 OSLO

Sentralbord: 21 600 900

Organisasjonsnummer: 937 125 577 MVA
Kontonummer: 1600.40.39983

*Hund til
nytte og glede*

Sammendrag av våre viktigste innspill

§ 4: Endringsforslaget er for omfattende og vil etter NKKs mening innskrenke hundens mulighet til å løpe fritt i alt for stor grad, uten at det er et reelt behov for dette.

- NKK mener det er nødvendig å moderere lovforslaget, for å sikre at hundene kan utøve naturlig atferd utenfor båndtvangsperioden. Hunden er en svært viktig ressurs for samfunnet og tjener en rekke ulike formål, derfor må samfunnet også akseptere at hunden har en naturlig plass.

§ 6: Landbruks- og matdepartementet opplyser selv at mer enn halvparten av kommunenes båndtvangsforskrifter er ulovlige, som fører til at hunder frarøves mulighetene til å utøve naturlig atferd. Og hvor det likevel ikke er innført endringer i loven for å rette opp i situasjonen.

- NKK mener det bør kreves at statsforvalteren som nøytral part, kontrollerer kommunenes båndtvangbestemmelser før de innføres.
- I tillegg bør kommuner som innfører omfattende båndtvangsbestemmelser, kompensere for dette ved å opprette friområder hvor hundene kan løpe løse.

§ 9: Det legges fortsatt opp til at man ved organisert sportshundtrening og -konkurranse må søke unntak fra båndtvangsbestemmelsene i hver enkelt kommune for hver enkelt aktivitet.

- NKK mener organisert sportshundtrening og -konkurranse bør ha et generelt fritak på lik linje med jakthundaktiviteter.

§ 18: Det foreslås at politiet selv skal fatte avgjørelser om hunder skal avlives eller omplasseres.

- NKK mener hundeholder må ha rett til å kreve innhenting av hundesakkyndig vurdering ved behov. En hundesakkyndig besitter kunnskap og erfaring som politiet selv ikke har, og vil følgelig kunne gi politiet en faglig og objektiv vurdering.

§ 19: Endringsforslaget legger opp til å videreføre forskrift om hund, med forbud mot en rekke hunderaser, uten at det foreligger dokumentasjon for at enkelte hunder faktisk utgjør en større fare enn andre.

- NKK støtter bestemmelser som har til formål å beskytte samfunnet mot hunder som kan utgjøre en reell fare for mennesker og dyr, men er imot et forskriftsfestet raseforbud hvor enkelte raser ubegrunnet er definert som farligere enn andre.

§ 20: I endringsforslaget legges det opp til at hunder trent gjennom NKKs prøveprogram for IGP skal kategoriseres som «farlige hunder». Dette er en feilslutning. Ingen hunder som trenes i tråd med NKKs prøveprogram og retningslinjer gis opplæring i å angripe eller forsvare seg eller fører mot et menneske, med det formål at hunden skal kunne gjøre skade. Den trenes heller ikke til å skulle kunne utføre dette utenom en trenings- og/eller prøvesituasjon.

- NKK mener hunder trent gjennom NKKs prøveprogram ikke skal omfattes av §§ 19 og 20, da dette ikke er farlige hunder. I de 25 årene NKK har forvaltet dette regelverket har det ikke vært noen kjente uheldige episoder.

En mer grundig fremstilling av våre innspill er omtalt i det følgende:

§ 2 Definisjoner

Det har blitt gjort en god jobb med å definere begrepene i hundeloven. Begrepene fremstår nå i all hovedsak som gode og objektive beskrivelser, med noen enkeltunntak.

NKK mener likevel bittdefinisjonene med fordel bør flyttes fra loven og inn i en veileder. En omfattende opprømsing av begreper som "skade", "betydelig skade", "jage" mv. vil gi et negativt inntrykk av hund, som strider med formålet i loven. Ved å flytte disse definisjonene inn i en veileder vil hundelovens formål reflekteres bedre i selve loven.

Videre mener NKK forslaget i § 2 g. nr. 5. At avkom og mordyr skilles som følge av jaging må presiseres. Der avkom og mordyr kommer bort fra hverandre i en kort periode og raskt finner sammen igjen bør ikke omfattes av definisjonen. NKK foreslår derfor følgende endring i § 2 g. nr. 5.:

«avkom og mordyr skilles *ikke helt kortvarig* som følge av jaging»

NKK ønsker også en endring i forslaget i § 2 h. Formuleringen «objektivt sett» fra det opprinnelige forslaget er tatt ut og erstattet med «hensikt». Det er riktignok inntatt føringer i forarbeidene, som skal sikre at objektiviteten i vurderingen av et angrep ivaretas. NKK mener likevel dette bør stå eksplisitt i lovteksten for å tydeliggjøre viktigheten av objektivitetskriteriet. Særlig er denne tydeligheten viktig for den vanlige hundeeier, som skal forholde seg til loven i det daglige

§ 4 Alminnelige regler om sikring av hund. Vilkår for å la hund være løs

NKK mener endringsforslaget slik det står i § 4 vil innskrenke hundens mulighet til å løpe fritt i alt for stor grad, uten at det er et reelt behov for dette.

Det er allerede svært begrensede muligheter for hunder til å bevege seg fritt. Fra og med 1. april frem til og med 20. august er det båndtvang i hele landet. I tillegg er det i mange kommuner omfattende lokalt utvidede båndtvangsbestemmelser. Dette fører til at det i mange kommuner vil være få muligheter for å la hunden løpe løs. Det er derfor svært viktig å beholde de få mulighetene som finnes til å aktivisere hundene.

Hunden er en svært sentral og viktig samfunnsressurs. For at hundene skal kunne utføre alle de oppgavene vi krever av dem, må grunnlaget først legges gjennom utvikling og trening. Hunder må gis anledning til å utvikle det språket og de sosiale egenskapene de trenger for å møte kravene vi stiller til dem. Jo flere restriksjoner og bestemmelser, desto vanskeligere vil det være å få til dette, noe som i verste fall kan bety flere atferdsproblemer og konflikter mellom hund og menneske. En ond sirkel, som med tiden forsterkes. En ytterligere unødig begrensning av hundens bevegelsesfrihet må også vurderes opp mot dyrevelferdslovens § 23 som skal sikre at dyr gis mulighet til stimulerende aktiviteter, bevegelse, hvile og annen naturlig atferd.

Hundeeier skal naturligvis gjøre sitt for å sørge for et godt samspill med andre mennesker og dyr, men dette må gå begge veier. Samfunnet må også akseptere at hundene har en naturlig plass. Den foreslåtte ordlyden i § 4 bidrar etter NKKs syn til å særbehandle hund negativt, og går i alt for stor grad i retning av å begrense hunders bevegelsesfrihet.

NKK foreslår følgende endring i § 4 første ledd:

«Hundeholderen skal opptre hensynsfullt. Utenom båndtvangstider kan hunder bare være løse under tilsyn og kontroll som i størst mulig grad forebygger og forhindrer skader på eller ulemper for mennesker, husdyr, tamrein, vilt eller eiendom. Det skal vises særlig hensyn overfor barn og hunder som utfører tjeneste.»

§ 6 Sikring av hund ved båndtvang m.m

Det er et stort behov for å endre § 6 i hundeloven. I proposisjonen uttaler departementet blant annet følgende:

«I mer enn halvparten av forskriftene har kommunene fastsatt utvidet båndtvang i større grad enn de har adgang til etter hundeloven § 6. Departementet viste til at dette var uheldig, siden det gjør at hunder hindres fra å utøve naturlig adferd, og det vil ikke være å tråd med formålet om å legge til rette for et positivt og samfunns-gagnlig hundehold, til glede for den enkelte hundeholder. Det ble også vist til at det er problematisk at forskriftene er vedtatt uten tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag, da overtredelse av kommunale forskrifter er straffbart jf. hundeloven § 28.»

Departementets forslag er å løse de nevnte utfordringene gjennom en veileder, men etter NKKs syn er ikke dette tilstrekkelig. Det foreligger allerede en veileder, og det er tydelig at den ikke har gitt ønsket effekt.

NKK synes det er påfallende at lovforslaget ignorerer den alvorlige situasjonen hvor halvparten av forskriftene som er innført er ulovlige, og at det legges opp til at vi må fortsette å akseptere dette i fremtiden.

NKK har tidligere spilt inn at vi ønsker en modell hvor statsforvalteren godkjenner forskrifter om utvidet båndtvang, før kommunene innfører forskriften. Det er et tydelig behov for en uavhengig kontrollinstans som godkjenner kommunenes lokale båndtvangsbestemmelser.

Hvis det ikke lar seg gjøre at en uavhengig instans godkjenner forskriftene mener NKK subsidiært at det må inn konkrete retningslinjer i lovteksten for å ivareta hund og hundeeiers mulighet til å bevege seg fritt fra tid til annen.

Hensikten med kommunale båndtvangsforskrifter innført etter bokstav c og d i § 6 annet ledd, er å gi kommunene mulighet til å «verne» andre turgåere fra løse hunder. Her foreslår NKK en differensiering. Store deler av døgnet vil det være svært lite folk ute på tur. I disse tidsrommene bør det åpnes for at hundeeiere kan gå med hunden løs.

NKK forslår derfor et tillegg til paragraf § 6 tredje ledd:

Båndtvang etter annet ledd bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. Dersom det er nødvendig med båndtvang etter annet ledd bokstav c og d kan det maksimalt fastsettes båndtvang på hverdager kl. 18-20 og lørdag/søndag/helligdager/skoleferier kl. 11-15 og ikke i mer enn halvparten av områdene /turveiene/skiløypene i kommunen.

Dersom kommunen kan dokumentere et særskilt behov, kan det innføres båndtvang etter annet ledd bokstav c og d ut over det som er fastsatt i tredje ledd

- a. *innenfor fastsatt tid i områder/på turveier/skiløyper som utgjør mer enn halvparten, men aldri over to tredjedeler av tilbudet i kommunen.*
- a. *ut over fastsatt tid, men bare for områder/på turveier/skiløyper som utgjør maksimalt en tredjedel av tilbudet i kommunen.*

Friområder for hund

Med et økende antall hunder, er det et større behov enn noen gang å få på plass friområder for hund. Slik situasjonen er i dag, legger kommunene alt for dårlig til rette for hundehold. Dette gir store utfordringer for hundeeiere som ønsker å dekke hundens fysiske, sosiale og mentale behov.

Å opprette friområder for hund er et svært effektivt og enkelt tiltak som enhver kommune bør prioritere i større grad. Disse områdene vil være med på å styrke folkehelsen og ivareta hundevelferden.

I byer/bydeler og tettbebygde strøk bør det settes av områder til egne hundeparker/jorder. I mer landlige omgivelser kan hundeskoger benyttes, hvor man setter av et større område i naturlig terreng hvor hundene kan løpe fritt. Et slikt pålegg bør etter NKKs mening stå oppført direkte i hundeloven.

§ 9 Unntak fra sikringsreglene

NKK mener det bør innføres fritak fra sikringsreglene for sportshunder og brukshunder under organisert trening og konkurranse. Sportshund- og brukshundaktiviteter foregår på et avgrenset område i regi av kompetente instruktører og hundeiere. For å få trent og konkurrert må hunden være løs.

Slik situasjonen er i dag må det søkes kommunen for hver enkelt trening eller konkurranse for å få dispensasjon fra båndtvangsreglene til trening av sports- og brukshunder. Praksisen hos de forskjellige kommunene varierer i stor grad, som gjør at løsningen ikke fungerer godt nok. NKK mener derfor det bør ligge et generelt unntak i hundeloven som ikke er kommunalt regulert.

Det er store fordeler ved at hunder får organisert trening på ulike områder. En av grunnferdighetene til ulike sports- og brukshunder er lydighet. For at hunden skal kunne ha god generell lydighet, må disse ferdighetene trenes på og holdes ved like. Det er ikke mulig så lenge hundene er underlagt båndtvang. Hunder som deltar på denne typen aktiviteter, vil med andre ord kunne gi mindre problemer for samfunnet i det daglige.

NKK forslår derfor et tillegg til paragraf § 9 g.:

“hund når den brukes for jakt, jakthundtrening, jaktprøver, og organisert sports- og brukshundtrening og -konkurranse mellom 20. august og 1. april eller når båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstavene c, d og e”

Med «organisert» mener vi aktiviteter i regi av eksempelvis klubber, forbund og regioner tilknyttet NKK.

Hvis dagens løsning likevel opprettholdes, bør det i en veileder presiseres at kommunene kun i ekstraordinære tilfeller kan avslå søknadene om fritak fra båndtvangsreglene for å avholde sports- og brukshundaktiviteter.

I tillegg mener NKK servicehunder og førerhunder må unntas fra sikringsreglene på generelt grunnlag. Slik loven står i dag er den til hinder for å kunne bruke servicehunder og førerhunder slik de er ment å brukes. Loven både begrenser bruken av hunden, og er til hinder for å opprettholde hundens kompetanse gjennom nødvendig trening.

NKK ønsker også å knytte en kort kommentar til aversjonsdressur, hvor det i forarbeidene omtales at kun Norges Jeger- og Fiskeforbund har tilbud om - og godkjenner instruktører. Fuglehundklubbenes Forbund, Norske Elghundklubbers Forbund og Norske Harehundklubbers Forbund er også del av aversjonsdressurvirkomheten.

§ 18 Avlivning eller omplassering av en hund etter angrep eller skade på menneske

Det er i forslaget lagt opp til at politiet selv skal fatte avgjørelser om avlivning og omplassering av hund.

NKK mener hundeholder skal ha rett til å kreve innhenting av hundesakkyndig vurdering. En hundesakkyndig besitter kunnskap og erfaring som politiet selv ikke har, og vil følgelig kunne gi politiet en faglig og objektiv vurdering. Ved å la politiet selv vurdere om en hund skal avlives, vil det i langt større grad

være tilfeldigheter som avgjør hundens skjebne. Særlig vurdering av punkt d: «den risiko hunden og hundeholdet kan antas å medføre i fremtiden» og g: «om det finnes andre tiltak som kan forebygge fremtidig risiko», vil det kreve særlig kompetanse for å kunne si noe objektivt om.

NKK mener det er viktig at utvelgelsen av de hundesakkyndige blir gjort utfra gode og objektive kriterier, slik at man sikrer at de som brukes som sakkyndige har nødvendig faglig kompetanse og praktisk erfaring i å vurdere hunder. NKK ser det som hensiktsmessig at sakkyndigvurderinger gjøres av de organisasjoner og aktører som har mest erfaring innen dette området. I NKK-systemet har vi autoriserte mentaltestdommere som innehar nødvendig kunnskap og som har lang praktisk erfaring.

Hvis hundeholder krever å få hunden sin vurdert av en sakkyndig, mener NKK det bør være hundeholder, ikke politiet selv, som får plukke ut hvem av de sakkyndige som skal få undersøke hunden. Særlig viktig er dette hvis hundeholder ikke gis mulighet til å påklage eller selv sørge for en alternativ vurdering. Det er også rimelig all den tid hundeholder selv må betale for ordningen.

§ 19 Farlige hunder

Hundeloven § 19 første ledd gir forskriftshjemmel til å forby å holde, avle eller innføre farlige hunder. I proposisjonen foreslås det å videreføre denne forskriften. NKK er tydelige på at vi mener forskriften bør oppheves.

NKK støtter bestemmelser som har til formål å beskytte samfunnet mot hunder som kan utgjøre en reell fare for mennesker og dyr. NKK er imidlertid imot et forskriftsfestet raseforbud hvor enkelte raser er definert som farligere enn andre raser. NKK mener dette er en feilslutning.

Framfor et forbud mot noen raser som defineres som farlige, er det langt mer hensiktsmessig å rette oppmerksomheten mot problematisk hundehold og i større grad ansvarliggjøre hundeeier/-holder.

NKK mener informasjonsarbeid og kampanjer for å øke kunnskapen om hvordan voksne og barn skal opptre i nærheten av hunder er en vesentlig bedre måte å forebygge hundeangrep på enn et raseforbud. Dersom det ikke kan dokumenteres en klar sammenheng mellom rase og grad av farlighet hos hunder, mener NKK at forskrift om hunder bør oppheves.

§ 20 Unntak fra reglene i § 19

I proposisjonen foreslås det å legge til en ny forskriftshjemmel i bestemmelsen for å regulere vilkår for å kunne utøve angreps- og bitetrening.

NKKs standpunkt er og har alltid vært at sportshunder som trenes i de internasjonale hundesportene IPO/IGP, i regi av kennelklubber verden over, ikke skal kategoriseres som farlige hunder. Hundene skal derfor heller ikke skal omfattes av §§ 19 og 20.

At en hund har fått trening i IPO/IGP betyr altså ikke at den er trent til å være aggressiv, angripe eller forsvare mennesker i strid med hverken dyrevelferdsloven § 26 d) eller hundelovens § 19. Hunder som trenes i denne hundesporten er ikke definert som farlige, og trening i gruppe C i IGP-programmet gjør dem heller ikke farligere. Snarere tvert imot har hundefører gjennom treningen fått økt kompetanse om hundens atferd og har derfor større forutsetning for å trene og håndtere hunden. NKK deler derfor ikke Politidirektoratets og departementets oppfatning om at IGP gruppe C-trening skal kreve tillatelse fra politiet.

Etter NKKs mening er det ikke behov for å regulere hundesporter som IGP i regi av NKK i egen forskrift. Velger departementet likevel å regulere slike hundesporter i egen forskrift, er det en forutsetning at en forskrift og vilkår, inklusive rutiner må være på plass senest ved ikrafttreden av loven.

Det bør videre framgå av forskriften at NKK er gitt myndighet til å forvalte disse sportene, slik at hver enkelt klubb ikke trenger å søke politiet lokalt om tillatelse. NKK har allerede systemet (retningslinjer, vilkår, regelverk, sanksjonsmuligheter m.m.) for dette på plass, og har praktisert dette forbilledlig siden 1997. NKK ser det som naturlig at vi blir invitert inn i arbeidet med en slik forskrift.

NKK har et system og vilkår som gjør at vi som organisasjon på overordnet nivå kan administrere denne sporten på vegne av Hunde-Norge. NKK har i snart 25 år forvaltet hundesporten IGP på en god måte, herunder fremmet og utviklet sporten ved å utarbeide regelverk og rutiner, utdanne dommere, instruktører, figuranter og hundeførere. I denne perioden har det så vidt NKK vet ikke vært uheldige episoder innen sporten.

Med bakgrunn i departementets vurderinger og forarbeider til endringer i loven, tolker NKK det slik at NKK som før, inntil en ny forskrift foreligger, er en hundeorganisasjon som har tillatelse fra politiet. Noe som betyr at en fortsetter nåværende praksis.

§ 26 Ansvar for kostnader

Departementet har foreslått en endring som sier at 70 % av oppstillingskostnadene skal anses som en del av hundeholders saksomkostninger der vedtak om avlivning kjennes ugyldig i retten. NKK mener dekningsgraden må være 100 %, ikke 70 % slik som departementet foreslår.

NKK ønsker en lovendring som sikrer at hundeeiere som blir funnet uskyldig i henhold til anklage etter hundeloven, får alle kostnader til kennelopphold og saksomkostninger, dekket av det offentlige. Dette er i tråd med alminnelig rettsoppfatning, der uskyldige holdes skadesløse.

I sin vurdering begrunner departementet forslaget om 70 % dekning med at dersom hundeholderen hadde hatt hunden hjemme, ville det også påløpt kostnader for hold av hunden i form av fôr og lignende. NKK mener ikke dette er relevant argumentasjon. Hvis hunden har blitt holdt urettmessig borte fra eier, har heller ikke eieren fått utbytte av de gode hundeholdet medfører. Det er derfor etter NKKs mening ikke riktig å kreve at hundeeier skal stå for en prosentvis dekning i en slik situasjon.

Skulle det likevel bli slik at hundeeier kreves for en prosentandel av kostnaden ved et kennelopphold, må denne reduseres betydelig. Kostnaden en hundeeier har til en hund hjemme vil i det daglige være langt mindre enn 30 % av oppstillingskostnadene.

Det strider etter NKKs mening med allmenn rettsoppfatning at en hundeholder sitter igjen med store utgifter etter at vedtak om avlivning er kjent ugyldig. I tidligere saker hvor hundeeier er frifunnet, har kennelkostnader på flere hundre tusen kroner blitt dekket privat. Grunnløse anklager mot hundeeiere har på denne måten ført til store personlige kostnader.

NKK synes det er positivt at det på dette punkt blir en endring i loven. Bekymringen er likevel at mange hundeeiere fremdeles vil avstå fra å prøve saken sin i frykt for store kostnader. Det er ingen garanti for å vinne frem med sin sak, derfor risikerer fortsatt hundeeiere å ende opp med enorme utgifter i de tilfeller der hunden ender med å bli avlivet.

Grunnen til dette er at sakene som er til behandling ofte drar ut i tid. NKK mener derfor det bør være en ordning som gjør at hundeeier får reduserte kostnader i de tilfeller behandling av saken går ut over rimelig behandlingstid, eller behandling av saken overstiger et gitt antall uker. Uten en slik løsning reduseres den reelle muligheten til å få prøvet saken, da frykt for store utgifter, eller manglende økonomiske midler, fører til at hundeholderen velger å ikke fremme saken for retten.

Med vennlig hilsen
for Norsk Kennel Klub